

OPERA MAGNA ANEB PÍSEŇ PÍSNÍ A MODLITBA

Kázání ze soboty 12.03.2021 – br. Michal Balcar

Dovolte mi předem poděkovat za možnost oslovit mládežníky z celé naší Unie na začátek modlitebního týdne. Přece jen již dávno v mládežnickém věku nejsem, ale možná se díky tomu mohu o trochu víc cítit jako král Šalomoun, který svůj život dokáže bilancovat trochu s odstupem.

Ještě než se pustím do samotného tématu mého kázání, dovolil bych si doporučit vám přednášky modlitebního týdne, protože jsou po obsahové i formální stránce nadprůměrné. Fakt se to španělské unii i Victoru Armenterovi hodně povedlo.

Píseň písní a modlitební týden? Mají Píseň písní a modlitba něco společného? Tématem písně je přece vášnivá láska mezi mužem a ženou, nikoli modlitba. Pokusím se přesvědčit vás, že takové spojení existuje.

Předně mám za to, že pokud někdo prožívá pohoršení, když z kazatelny zaznívá snaha o spojení tématu erotické fyzické lásky mezi mužem a ženou a tématu lásky k Bohu, nic nepochopil. Tentýž Hospodin nás přece stvořil jako sexuální bytosti. Tentýž Hospodin nás stvořil jako bytosti, které vyjadřují svou lásku tělesným způsobem. A tentýž Hospodin nás stvořil jako bytosti, které touží po vztahu s ním a ten vyjadřují a navazují skrze modlitbu. Obojí je pro nás přirozené. Bez obojího nedokážeme žít.

Poučení posluchači vědí, že v původních biblických jazycích, hlavně v řečtině, se rozlišuje mezi různými druhy lásky. Známe agapé, filii i eros. Bylo by ale nepochopením domnívat se, že se jedné o city navzájem neslučitelné. Právě naopak. Čestina všechna tři tato slova překládá jako láska. To není jen projevem její nedostatečné slovní zásoby, ale také důležitým připomenutím pro nás, že všechny tři jsou projevy jedné a jediné lásky. Bůh nás přece stvořil jako ty, kdo dokáží milovat a touží být milováni.

Exkurz o alegorii

Píseň písní se celá století četla alegoricky. Až reformace připomněla čtenářům Bible, že nesmějí přehlížet to, že se jedná o milostnou poezii. Následkem toho bylo alegorické čtení razantně odmítnuto a Píseň se (minimálně v adventismu) téměř nesmí číst jinak než popis milenecké lásky. Můj výklad ale není alegorický. (Byť je mu blízko). Je to výklad, který ukazuje, že erotický vztah mezi mužem a ženou a vztah modlitby vůči Bohu mají něco zásadně společného - pro oba nás stvořil Bůh. Láska k ženě/muži a láska k Bohu jsou provázané, propojené.

Co nám tedy Píseň může říct o modlitbě?

- že se v ní někdy s Hospodínem míváme. Že se hledáme. Že v povaze modlitby je zápas o to, abychom ve víře přijímali, že nás Hospodin slyší a naše modlitby vyslýchá (což neznámá, že podle nich jedná). Tak je to i mezi milou a milým v Písní. Oba po sobě touží, ale ne vždy se potkají. (Tak např. 5,2-6)

- že se v ní s Hospodinem setkáváme, ta jako milá a milý se setkávají. Že jsou modlitby, u který nás nikdo nemusí přesvědčovat, že je Hospodin slyšel, protože my sami cítíme jeho blízkost. Jsou modlitby, když víme, že je s námi a že nás provází. (Tak např. 2,8-13)

- že láska partnerská i modlitba nás vedou k tomu, že sami sebe vidíme v realističtějším světě. A ne vždy je to příjemný pohled. Dovolil bych si tuto svou tezi opřít o stanovisko autority, které nás v minulém týdnu opustila a která pro mne v 90. letech znamenala hodně, a to je Larry Crabb. Čtu z jeho - pro mne - důležité knihy Uvnitř: "Hluboké pokání znamená vzdát se sebeobrany, abychom mohli být plněji tím mužem a ženou, kterými jsme byli stvořeni. Umožní nám být citlivými, silnými muži, se zájmem o druhé a bezpečnými, dávajícími zranitelnými ženami - lidmi, kteří umějí žít podle Božího plánu a dokonaleji ho reprezentovat. Tato nejhlubší změna vyžaduje poznání, že sami sebe vidíme jako oslabené muže a poničené ženy." (str. 205).

- že láska pozemská i láska nebeská jsou silnější než smrt. Píseň vlastně zmiňuje Boha explicitně jen jednou. Ale zrovna ve verši, který je možná z celé knihy nejsilnější. Pís 8,6-7: Polož si mě na srdce jako pečeť, jako pečeť na své rámě. Vždyť silná jako smrt je láska, neúprosná jako hrob žárlivost lásky. Žár její - žár ohně, plamen Hospodinův. Lásku neuhasi ani velké vody a řeky ji nezaplaví. Kdyby za lásku chtěl někdo dávat všechno jmění svého domu, sklídl by jen pohrdání.

- a že cítíme jistotu, že k sobě patříme (i když se mjíme). To je jeden z opakovaných refrénů celé Písně : Já jsem svého milého a můj milý je můj. Já miluji Hospodina a jsem jím milován.

